

Zin

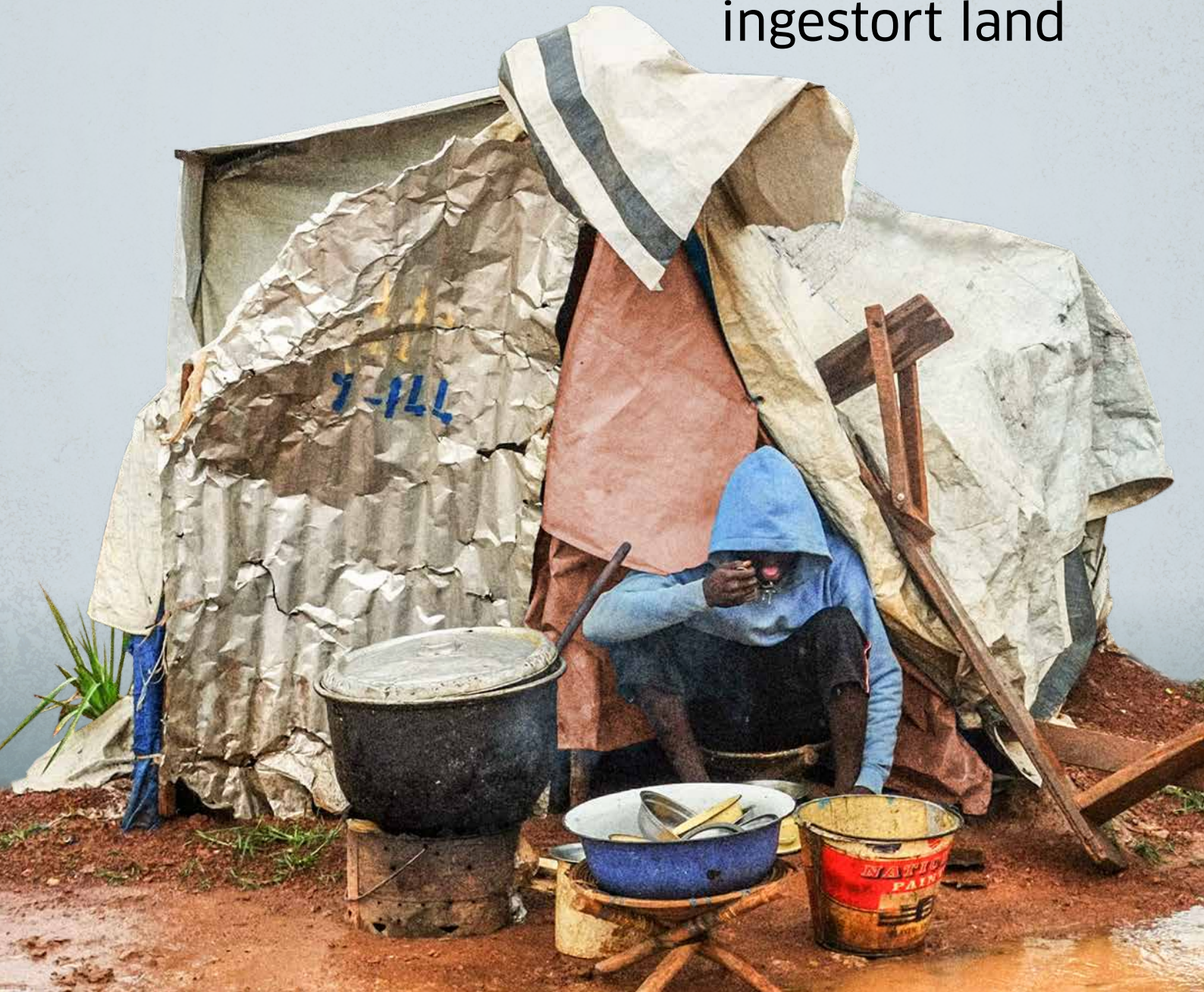
geven

Coach uit Nijmegen
Sport op
de Filipijnen

Onderwijs in Den Haag
en de Democratische
Republiek Congo

Ziekenhuis in Zuid-Soedan
Te weinig
verloskundigen

Centraal-Afrikaanse Republiek
**Overleven in een
ingestort land**

DAAROM

Waar: Amibara in de Ethiopische provincie Afar, waar nomaden leven met hun vee.

Wie: Noodhulpcoördinator en vee-arts Muluneh Tessema (rechtsachter) met boerin Fatima Hussein. Fatima is 19 jaar. Jaren zonder regen tellen in Afar niet mee voor je leeftijd.

Wanneer: 22 mei 2016, tijdens een bezoek van Cordaid aan het rampgebied in Ethiopië.

Wat: Fatima verbouwt tomaten, uien en mais op de enige plek in Afar waar dat mogelijk

is: dichtbij de Awash-rivier. Door de lang aanhoudende droogte zijn de gewassen verdord en nu het regenseizoen is aangebroken lopen ze gevaar te worden overstroomd door de rivier.

Hoe: Cordaid hielp al 90.000 mensen die zijn getroffen door de lange droogteperiode en de daaropvolgende overstromingen met voedselpakketten en waterreservoirs. Zo deelden we 353.580 kilo mais uit en verstreken we 2.982.000 liter water aan 27.000 mensen en hun vee. Ook legden we

nieuwe waterreservoirs aan en bezorgden we medicijnen aan gezondheidscentra.

Waarom: De droogte is misschien voorbij, maar het zal nog twee tot vier jaar duren voor de gewassen weer goed groeien, er geoogst kan worden en de kuddes zijn hersteld. Daarbij verwachten we ook nog de opvolger van El Niño: La Niña, die zal zorgen voor nog veel meer overstromingen. Cordaid wil de mensen uit laaggelegen gebieden (zoals Fatima) op tijd evacueren.

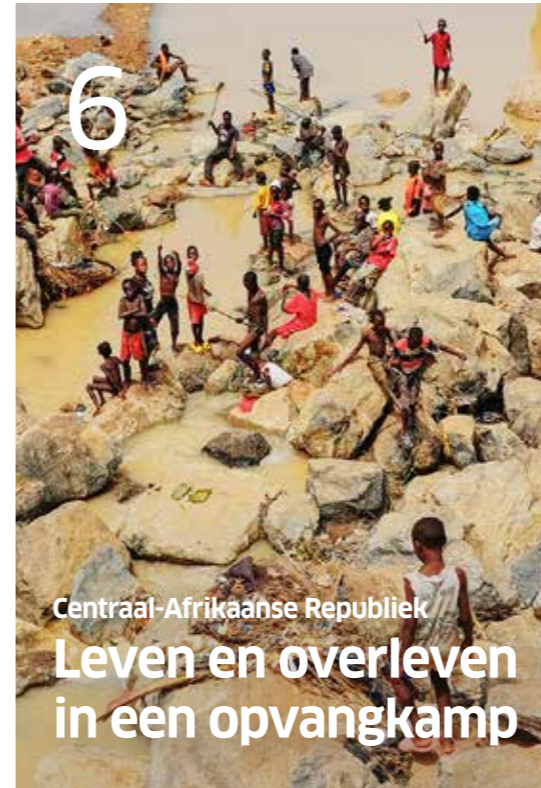
- Delen van Azië, Afrika en Centraal-Amerika hebben te maken met de ergste droogte in 50 jaar. Ethiopië is het zwaarst getroffen land.
- 10,2 miljoen mensen hebben voedselhulp nodig.
- 6,8 miljoen mensen hebben dringend gezondheidszorg en schoon water nodig.
- 1 miljoen kinderen in Oost- en Zuid-Afrika lijden aan ondervoeding.

Inhoud

Nr.2 september 2016

GEEF DIT BLAD CADEAU
Laat anderen gratis kennis met dit blad en met Cordaid. Vul dan de gegevens van die persoon in op het kaartje dat u in dit blad vindt. Wij sturen dan twee nummers Zin geven op.

Centraal-Afrikaanse Republiek
Leven en overleven in een opvangkamp

5
Levens redden met linkerhanden

24
Te weinig verloskundigen in Zuid-Soedan

VERDER P4 Opstokers P10 Vraag het Simone P11 Daarom werkt onze aanpak P12 De ruimte P14 Concreet P16 Resultaatgericht financieren P18 Inspiratie P20 Social media P21 Gedicht P22 Leraressen vertellen P27 Nijmeegse Ahmad hielp op de Filipijnen P28 Pleidooi voor duurzaam bankieren P30 Service P32 De spreuk van Gabi Bron

Nummer twee

Eén blad voor alle donateurs van Cordaid

Dit is alweer de tweede editie van ons nieuwe Cordaid magazine *Zin geven* voor donateurs van al onze fondsen. Tot voor kort kreeg u een blad in de bus van het fonds dat u steunt: Cordaid Memisa, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Kinderstem, Cordaid Microkrediet of Cordaid Bond zonder Naam. Het unieke van Cordaid is dat wij samen de strijd aan gaan tegen armoede. Daardoor kunnen we in de landen waar wij werken, waar oorlog en geweld de samenleving teisteren, optimale hulp verlenen. Naast noodhulp werken wij namens u aan veiligheid, gezondheidszorg, scholing en werk. Die combinatie zorgt voor duurzame vrede en ontwikkeling daar waar dat het hardst nodig is. In deze uitgave vindt u een reportage uit de Centraal-Afrikaanse Republiek, waar fotograaf Eddy van Wessel het dagelijks leven in een vluchtelingen-kamp vastlegde. Lees ook het interview

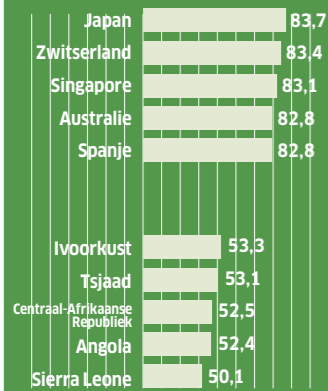
met verpleegkundige Harriet Namyalo, die moeders in Zuid-Soedan helpt hun kind veilig op de wereld te zetten onder moeilijke omstandigheden. Kosten spelen bij dit magazine ook een rol. Wij willen uw geld het liefst daar besteden waar dat het hardst nodig is. Door de aparte donateursbladen samen te voegen, kunnen we u drie keer per jaar het magazine *Zin geven* toesturen, terwijl we besparen op de kosten. Uw financiële steun blijft uiteraard gewoon gaan naar het fonds waar u donateur van bent. We wensen u veel leesplezier en zijn benieuwd naar uw reactie en suggesties.

U kunt reageren via een mail naar info@cordaid.nl. U kunt ook bellen met onze servicedesk, tijdens kantooruren: 070 - 3136300. Onze medewerkers staan u graag te woord, ook voor vragen die niet met het magazine te maken hebben.

Levensverwachting na geboorte 2015

(Hoogste en laagste 5 landen)

5

JAAR LANGER LEVEN

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft goed nieuws: tussen 2000 en 2015 is de wereldwijde levensverwachting met vijf jaar gestegen.

De grootste stijging vond plaats in Afrika, met maar liefst 9,4 jaar. Dit komt vooral doordat er minder baby's en kinderen sterven aan vermijdbare ziekten, door maatregelen tegen malaria en door betere toegang tot medicijnen tegen aids. Er blijft wel een groot verschil in levensverwachting tussen de rijkste en armste landen: waar je in Japan gemiddeld 83,7 jaar leeft, is dat in Sierra Leone 50,1 jaar. Programma's voor de verbetering van gezondheidszorg in de meest kwetsbare landen blijven dus hard nodig.

Grieks-Macedonische grens | Vastzitten in een vluchtelingenkamp op de Grieks-Macedonische grens is al zwaar genoeg, maar als je ook nog in het donker zit en je je enige contactmiddel met de buitenwereld – je mobiele telefoon – niet kunt opladen, wat doe je dan? Vijf vrijwilligers die vluchtelingen hielpen in Idomeni zagen dit probleem en kwamen in actie. Via crowdfunding en een flinke bijdrage van Cordaid kochten ze WakaWaka-lampen en opladers op zonne-energie. Die deelden ze uit aan de families in het kamp. Frans Bastiaens, één van de vrijwilligers, vertelt: 'De grootste uitdaging was om de lampen bij de juiste mensen terecht te laten komen. Daarom werkten we nauw samen met verschillende hulporganisaties die vooraf gezinnen hadden geselecteerd.' Dankzij deze WakaWaka's is er nu 's avonds licht en stroom waar de vluchtelingen gebruik van kunnen maken.

SAM'S KLEDINGACTIE

Geef je kleren aan Mensen in Nood

Nederland/Nepal | Puilt uw kledingkast uit? Dan is dit het moment om uw kleding te doneren aan Sam's Kledingactie. Al 45 jaar zamelt Sam's Kledingactie kleding in voor Cordaid Mensen in Nood. Met de opbrengst van de verkochte kleding kunnen wij mensen helpen die door natuurrampen of oorlog in de problemen zijn geraakt. Zoals in Nepal, waar bij een grote aardbeving vorig jaar april bijna drie miljoen mensen hun huis en inkomen zijn kwijtgeraakt. Cordaid Mensen in Nood hielp daar met het aanleggen van wc's en watertappunten, want schoon drinkwater en hygiëne zijn van levensbelang. Daarnaast deelden onze medewerkers pakketten met toiletartikelen uit. Ook zetten we samen

met de lokale gemeenschap een boerderij op, zodat mensen weer een inkomen kunnen verdienen. Dankzij Sam's Kledingactie kunnen we doorgaan met dit project. Want hulp blijft nodig in de wederopbouwfase. Dit najaar organiseren vrijwilligers weer kledingacties. Bij depots, containers en tijdelijke inleverpunten door heel Nederland kunt u uw kleren inleveren. U vindt de adressen en data op www.samskledingactie.nl. Doe mee en geef uw kleren een zinvolle bestemming.

Menno Swier (links) werkte voor Cordaid in Papoea Nieuw Guinea en Matthijs Kaaks is donateur.

Levens redden met linkerhanden

Idealisme en de hang naar avontuur brachten tropenarts Menno Swier naar Papoea-Nieuw-Guinea, waar hij voor Cordaid Memisa medische noodhulp verleende na een grote tsunami in 1998. Goede vriend Matthijs Kaaks keek vol bewondering toe en is sindsdien donateur.

Na de tsunami in Papoea-Nieuw-Guinea was Menno Swier als een van de eerste westerse artsen ter plekke om noodhulp te verlenen. Matthijs Kaaks had nog nooit van Cordaid Memisa gehoord. Vol bewondering keek hij naar zijn vriend. 'Ik ben jurist en heb twee linkerhanden. Wat anders kon ik doen dan donateur worden om zijn goede werk mogelijk te maken?' 'Die twee linkerhanden van Matthijs herken ik wel', lacht Menno. Idealisme en de hang naar avontuur brachten hem naar Tanzania, Papoea-Nieuw-Guinea en Sumatra, waar hij in primitieve omstandigheden operaties uitvoerde. Slangenbeten, infectieziekten en verwondingen die je niet snel tegenkomt in Nederlandse ziekenhuizen. Zo bevrijdde Menno een jonge vrouw van een harpoen in haar keel.

Ook een inspirerend verhaal over uw steun aan Cordaid? Laat het ons weten. redactie@cordaid.nl

Uiteindelijk hield hij de tropen voor gezien, met vier dochters voelde het niet veilig in oorlogsgebieden. Nu is hij huisarts op Terschelling. 'Het Papoea-Nieuw-Guinea van Nederland', grapt Menno. 'Als huisarts mag je op een Waddeneiland veel zelf doen, zoals spoedeisende hulp verlenen.'

Matthijs is twintig jaar later nog steeds donateur. 'Verkooppraatjes in winkelcentra werken niet; goede doelen blijven dan abstract. Maar als je artsen of hulpverleners over hun werk hoort vertellen, dan wil je geld geven.' In de loop der jaren zag Matthijs Cordaid professioneler worden. Menno zag het werk in het veld veranderen. 'In de jaren 70 werden blanke tropenartsen automatisch de baas van een ziekenhuis, nu zie ik veel lokaal personeel. Er is veel geïnvesteerd in *capacity building* en opleidingen. Goed om te zien.' ■

Leven en overleven in een opvangkamp

In de door burgeroorlog geteisterde Centraal-Afrikaanse Republiek zijn alleen al in en rond de hoofdstad Bangui meer dan dertig opvangkampen voor ontheemden. Op sommige plekken komt hulp op gang en wordt het daardoor ook iets veiliger. Maar het blijft een land waar ook hulpverleners altijd rekening moeten houden met gevaar.

Bent u donateur van Cordaid Mensen in Nood? Dan maakt u dit noodhulp-project mede mogelijk.

Cordaid
mensen in nood

Eén van de grootste kampen ligt op het terrein van M'Poko airport.

'k hou het er nog geen drie uur uit', zegt fotograaf Eddy van Wessel. 'Maar mensen wonen hier jaren. Onder de vleugel van een aftands vliegtuig dat al jaren aan de grond staat, of in een schamel hutje. Levend van uur tot uur. Ondanks alles maken ze er een thuis, richten ze hun plekje in. Zelden zo'n levensenergie gezien als

in de opvangkampen voor ontheemden in de Centraal-Afrikaanse Republiek.'

Van Wessel reisde eerder dit jaar door het land dat nog steeds de wonden likt van een burgeroorlog die oplaaide in 2012. Hij bracht de hulp in beeld van de Dutch Relief Alliance – een alliantie van Nederlandse noodhulporganisaties waar ook Cordaid deel van uitmaakt. De IDP camps – kampen voor ontheemden – bezocht hij ook.

Rekening houden met gevaar

Alleen al in en rond de hoofdstad zijn meer dan dertig kampen, elk met honderden tot duizenden gestrande mensen. Vaak ontstaan ze spontaan, op plaatsen waar gevluchte families samenstromen, op zoek naar veiligheid. Het ene kamp is georganiseerder dan het andere. Soms kraken families leegstaande woningen van andere vluchtelingen, wat weer voor problemen zorgt als eigenaars terugkeren. Op andere plekken komt er hulp op gang, van de EU, de VN of organisaties als Caritas en Cordaid. Met de hulp komt er ook iets meer veiligheid. En rust. Hoewel alles relatief is. Nergens is de controle waterdicht. Ook in de kampen circuleren wapens, is er criminaliteit en slaan gewapende aanvallers soms toe. De Centraal-Afrikaanse Republiek is – ook voor hulpverleners – een land waar je altijd rekening moet houden met gevaar. De afgelopen paar jaar is het Cordaid-kantoor in Bangui twee keer geplunderd en zijn collega's geëvacueerd of in allerijl gerepatriëerd naar Nederland. Sommige lokale medewerkers kwamen zelf in een opvangkamp terecht. Toch zijn we, op korte periodes na, al die tijd blijven doorwerken, in ziekenhuizen en afgelegen gezondheidscentra, in scholen, met boeren, met moslims en christenen. En in opvangkampen.

M'Poko airport

Eén van de meest beruchte en grootste kampen ligt op het terrein van M'Poko airport. Fotograaf Van Wessel is heel wat gewend. Hij zit regelmatig aan het front in Irak en Syrië. Maar hier viel ook hij steil achterover. 'Er is amper voedselhulp, mensen hebben voortdurend honger. Het gaat je voorstellingsvermogen te boven. Ik was er toen het regende. Eén en al uitzichtloze ellende.'

Kerk schiet te hulp

In de opvangkampen van Mont Carmel en Saint Marc de Bimbo is het anders. Hier heeft Cordaid, samen met lokale hulporganisatie Caritas Bangui, noodhulp verstrekt. Volkert Doop, tot voor kort Cordaid noodhulpcoördinator in de Centraal-Afrikaanse Republiek: 'Als

'Ik was er toen het regende. Eén en al uitzichtloze ellende'

Vrouwen beginnen met microkrediet kleine ondernemingen.

Volkert Doop, (rechts) tot voor kort Cordaid noodhulpcoördinator in de Centraal-Afrikaanse Republiek: 'Als vluchtelingen aankomen zie je overal dezelfde dynamiek, of het nu in Nederland is of in de Centraal-Afrikaanse Republiek.'

Eddy van Wessel, (links) fotograaf, won talloze prijzen met zijn fotoreportages in oorlogsgebieden.

CAR in cijfers

Bevolking: **4,6** miljoen

Taal: **Sango & Frans**

Levensverwachting: **48** jaar
51 jaar

415.000 ontheemden

468.000 vluchtelingen in buurlanden

2,3 miljoen mensen zijn afhankelijk van hulp

vluchtelingen aankomen zie je overal dezelfde dynamiek, of het nu in Nederland is of in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Je hebt mensen die de middelen hebben en de wil tonen om ze op te vangen. Anderen zijn minder bereid, of hebben meer te verliezen. Maar bij de parochie van Mont Carmel was er weinig discussie. Wat wil je: nieuwkomers staan met honderden op je stoep. Niet lang geleden zaten er in Carmel nog zo'n 10.000 ontheemden. De druk op de gastgemeenschap was groot en de kerk heeft snel gehandeld en hulp geboden. Maar op andere locaties kregen we ook wel vijandige reacties. 'Jullie komen hier met je humanitaire hulp en nu gaan die vluchtelingen nooit meer weg', wierpen sommigen ons voor de voeten. Begrijpelijk. Maar het weegt niet op tegen de noodzaak om hulp te bieden aan families, kinderen, zieken en ouderen die hun geplunderde en afgebrande huizen zijn ontvlucht.'

Hulp creëert perspectief

M'Poko of Mont Carmel, het is een wereld van verschil. Van Wessel: 'De hulp in Mont Carmel is niet incidenteel, zoals in M'Poko, maar structureel. Dat zie je. De afwatering is goed geregeld,

zodat tenten niet vollopen als het regent. De behuizing is volwaardig. Er zijn scholen, toiletten. Mensen weten waar ze heen moeten, kunnen hun leven een beetje inrichten. In goed opgezette kampen met structurele hulp, zoals in Mont Carmel of Saint Marc, zie je dat er samenlevingsvormen ontstaan. Mensen pakken er de draad weer op. In het ongeorganiseerde vliegveldkamp leven mensen met de dag. De omstandigheden maken hen opportunistisch; zodra er iets te halen valt, springen ze erop. Het is puur overleven. Jongeren zijn *lost in limbo*. Ze zitten zonder werk, zonder inkomen, vaak zonder voedsel. Hun huis in de stad is kapot of ingenomen door anderen.'

Als mijn kind maar veilig slaapt

Mont Carmel lijkt in sommige opzichten net een dorp. Vrouwen beginnen er met microkrediet een kleine zeepfabriek of een andere onderneming. Bij de ingang ontstaat er een marktje. 'Overdag is het stil', weet Volkert Doop. 'Vrouwen doen de was, koken op vuur. Als er niet geschoten wordt, zijn de meeste mannen buiten het kamp. Sommigen proberen wat te verdienen als dagloner, anderen gaan naar de markt om spullen te verkopen. 's Avonds keren ze terug

naar het kamp, naar hun kroost. Want dan is de onveiligheid in de stad het grootst. Voor de duizenden mannen en vrouwen in de opvangkampen is dat vaak het meest belangrijk: weten dat hun kinderen rustig en veilig kunnen slapen.'

Van Wessel ziet veel overlevingskracht en toekomstgerichtheid bij deze mensen die moeten overleven in een ingestort land. '“We hebben het ‘verkloot’, we hebben ons om de tuin laten leiden door criminele bendes”, hoor je mannen hier zeggen, ‘maar nu gaan we er het beste van maken’. Oorlogsgeweld krijgt hen niet klein.’ Hij heeft een mooi voorbeeld. 'Ik zag wat jongens voetballen op een veldje. Moslims. Zij waren hun voetbalclub kwijt, die viel nu onder controle van christenen. In plaats van in boosheid hun dagen door te brengen, hadden ze in het kamp een nieuw clubje opgericht. Ze organiseerden hun eigen ontspanning. Ja, er is ellende en armoede, maar deze drang om door te gaan met het leven was wat mij het meeste opviel. Des te knapper als je kijkt naar de omstandigheden.' ■

DE CENTRAAL-AFRIKAANSE REPUBLIEK

Het land is rijk aan tropisch hardhout, diamant, goud en uranium, maar staat helemaal onderaan op de Human Development Index. De bevolking is ongekend arm. Eind 2012 kwam het land in een maalstroom van geweld. Moslimrebellens van het Seleka front (Seleka betekent 'eenheid' in het Sango) grepen met veel bloedvergieten de macht in het overwegend christelijke land. Burgermilities - de 'anti-Balaka' ofwel 'anti-Kalashnikov-kogels' in lokale straattaal - namen met bruto geweld wraak, ook op onschuldige moslims. Gevolg: duizenden doden en bijna één miljoen mensen op de vlucht. In 2014 droegen de Seleka de macht over aan een overgangsregering. Begin 2016 is er een nieuwe president verkozen. Hij moet nu bruggen bouwen tussen christenen en moslims, tussen etnische groepen, tussen stad en platteland. Een zeer moeilijke opgave in een land waar ook VN vredestroepen en Franse militairen het geweld, de lynchpartijen en de oplaaiende criminaliteit niet konden tegengaan.

CORDAID IN DE CENTRAAL-AFRIKAANSE REPUBLIEK

Sinds het geweld uitbrak is Cordaid een van de weinige internationale hulporganisaties in het land. Wij werken er aan:

- Noodhulp voor ontheemden en boeren in de hardst getroffen streken van het land.
- Beter onderwijs, onder meer door gevluchte leraren weer veilig voor de klas te krijgen.
- Betere gezondheidszorg door samen te werken en contracten te sluiten met 141 kleine medische centra en 11 ziekenhuizen.
- Vrede en verzoening door de dialoog tussen moslims en christenen te stimuleren.

Daarnaast bieden we noodhulp in twee kampen. Aan 856 huishoudens, met bijzondere aandacht voor mensen met een handicap, bejaarden, weduwen en weduwnaars, chronisch zieken, zwangere vrouwen en moeders met pasgeboren baby's, delen we de volgende producten uit:

- Toiletartikelen, zoals zeep, emmers, maandverband, handdoeken, tandpasta en klamboes.
- Non-food items zoals WakaWaka-zaklampen (op zonne-energie), plastic zeil, dekens, manden, lepels, potten en pannen.

Vraag het Simone

Hoe zorgt Cordaid dat mensen in Zuid-Soedan weer echt een bestaan kunnen opbouwen?

Het is meer dan treurig dat de leiders van Zuid-Soedan vijf jaar na de onafhankelijkheid van het land nog steeds naar de wapens grijpen om hun machtsstrijd uit te vechten. De schatting is dat sinds december 2013 ruim 150.000 mensen zijn omgekomen en honderdduizenden zijn gevlucht. En inderdaad, het conflict wordt uitgevochten met wapens die onder andere zijn gemaakt in landen die lid zijn van de Veiligheidsraad. De raad die vrede en veiligheid in de wereld zou moeten bevorderen. Dat is een pijnlijk en frustrerend gegeven. Daarom is een strikte naleving van het internationale verdrag om wapenhandel te beteugelen zo belangrijk.

Cordaid steunt mensen die slachtoffer zijn van geweld en conflict met noodhulp en structurele steun, zodat ze hun leven zo goed en zo kwaad als het kan weer kunnen voortzetten. Zo hebben twee miljoen Zuid-Soedanezen toegang tot gezondheidszorg dankzij de hulp die wij met steun van Nederlandse donateurs verstrekken. Kleine ondernemers en boeren helpen we al jaren aan kleine, maar o zo noodzakelijke

leningen. Met dat geld zorgen zij dat er te eten is en creëren ze banen voor hun landgenoten. Terwijl krijgsheren het vertikken om mee te werken aan oplossingen, zorgen wij – samen met de Zuid-Soedaneese bevolking – dat scholen en ziekenhuizen open blijven en stimuleren we de economie van onderop. Hiervoor gebruiken we onze eigen investeringsfondsen en werken we samen met andere donoren.

Sommige figuren worden rijk van een oorlog. Corrupte politici, wapenhandelaars, obscure zakenlieden. Zonder ons te mengen in lokale politiek maar wel met een beroep op internationaal recht en mensenrechten, oefenen we druk uit op om hun wanpraktijken aan banden te leggen. En we steunen burgers en lokale maatschappelijke organisaties om hun stem te verheffen, veranderingen te eisen van hun overheid. Vroeger als diplomaat en nu als directeur van Cordaid heb ik geleerd dat verandering alleen van binnenuit kan plaatsvinden. Van buitenaf kun je dat proces hooguit een duwtje in de goede richting geven. De druk op de president en de vicepresident om de wapens neer te leggen groeit. Ik hoop met heel mijn hart dat dat snel gaat gebeuren. Intussen blijven wij pal staan achter de burgers daar, mensen die de oorlog spuugzat zijn en die verder willen met hun leven. Zodat kinderen naar school kunnen, zieken worden behandeld en ondernemers het land kunnen helpen opbouwen. Dat kunnen we alleen doen dankzij de steun van al die geweldige donateurs in Nederland. ■

GEEF DIT BLAD CADEAU

Bij deze editie van *Zin geven* voeg ik een kaartje waarmee u iemand kennis kunt laten maken met dit blad en Cordaid. Donateurs zijn, zoals ik op deze pagina uitleg, van cruciaal belang voor Cordaid en

daarom hopen we dat u ons wilt helpen meer mensen bekend te maken met ons en ons werk. Vult u vandaag het kaartje nog in? Zonder mensen als u kunnen we ons werk niet doen.

Ook een vraag over het werk van Cordaid? Stel hem via redactie@cordaid.nl

5 REDENEN

Hulp verlenen te midden van conflict, geweld, gevaar en instabiliteit wordt steeds complexer. Manager Programma's Remco van der Veen geeft zijn top vijf van redenen waarom dat zo is.

Dáárom is hulpverlening zo'n uitdaging

1 Veiligheid

Hulpverleners zijn steeds vaker doelwit van agressie. Gerichte aanvallen en ontvoeringen zijn de laatste tien jaar meer dan verdubbeld (zie aidworkersecurity.org). Cordaid werkt in landen en conflictgebieden waar hulp het hardste nodig is en waar de risico's het grootst zijn. Soms worden onze kantoren aangevallen. Heel soms worden collega's ontvoerd. Medewerkers stellen hun leven in de waagschaal om anderen te helpen en ook nog eens te controleren of de hulp in al die klinieken, scholen of vluchtelingenkampen echt een verschil maakt. Daar kiezen we voor, maar de verantwoordelijkheid voor die keuze weegt af en toe zwaar.

2 Kosten

Hoe fragieler en onveilig het land, des te duurder de hulp. Denk aan verzekeringen voor personeel, maar ook aan logistiek. Wegen zijn onbegaanbaar of onveilig, waardoor je misschien een vliegtuig moet huren. Er is vaak geen bancaire verkeer, geen elektriciteit, geen internet. Toch voeren we hulpprojecten uit en controleren de effectiviteit van ons werk. Donoren als de EU en de Nederlandse overheid

zijn alleen steeds minder bereid om te betalen voor de extra kosten voor logistiek, controle of verzekeringen die het werken in fragiele landen met zich meebrengt. Het is dan ook dankzij de steun van al die duizenden particuliere donateurs dat wij ons werk kunnen blijven doen.

3 Politiek

Humanitaire noden bepalen steeds minder de Europese en Nederlandse agenda's voor ontwikkelingssamenwerking. Eigenbelang overheerst. Overheden willen vluchtelingen en migranten zoveel mogelijk in Afrika of het Midden-Oosten houden. Dus geven ze Turkije en Afrikaanse regimes ontwikkelingsgeld om vluchtelingen tijdelijk – en onder erbarmelijke omstandigheden – op te vangen in de regio zelf. Onze visie – plak geen pleisters maar werk in conflicthaarden aan de oorzaken van gedwongen migratie – botst met die politiek. Wil je écht iets veranderen in Zuid-Soedan of het Grote Merengebied (Rwanda, Zuid-Kivu in Democratische Republiek Congo en Burundi), dan moet je er minstens tien jaar aan de bak. Europese overheden en lidstaten tonen steeds minder de wil om dat te doen.

4 Hokjesdenken

Landen die door jarenlange conflicten zijn ontwricht, hebben eigenlijk een Marshall Plan nodig waarin alles samenkomt: noodhulp, wederopbouw, staatsvorming, goed bestuur, gezondheidszorg, onderwijs, veiligheid, werkgelegenheid. Daarom probeert Cordaid om die takken van sport zoveel mogelijk te combineren. Grote donoren houden echter vast aan hokjes: of je doet noodhulp, of iets aan malaria, of aids, of onderwijs, of goed bestuur. Het is een hele opgave om geïntegreerde programma's gefinancierd te krijgen en uit te voeren.

5 Diverse expertise

Anno 2016 is een hulpverlener een lobbyist, een investeerder, een gezondheidsexpert of een logistiek genie. Iemand die onderhandelt met vakgenoten, beleidsmakers, bedrijven. Lokaal, nationaal en internationaal. De zachttaardige, niet-zakelijke hulpverlener (lieftst op sandalen) die veel mensen nog op hun netvlies hebben, is passé. Mensen raken en overtuigen met dát werk – complexe oplossingen vinden voor complexe problemen – is een kunst op zich. ■

De ruimte

Samen ondernemen in een sociale coöperatie, biedt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt perspectief op werk en inkomen. Cordaid in Nederland helpt in samenwerking met het bedrijfsleven, gemeenten, maatschappelijke organisaties en talloze vrijwilligers sociale coöperaties opzetten voor uitkeringsgerechtigden. Zo ontstijgen mensen de armoede en tellen ze weer mee. Copernikkel is één van die coöperaties. Wieke Wijnen zette de coöperatie Copernikkel op in Den Bosch en leidt ons rond.

Favoriete meubelstuk: 'De tafel; gemaakt van een oude eikenboom uit de wijk, door de mensen van de coöperatie zelf. Die speelt een belangrijke rol in de ruimte: we komen er samen, bespreken dingen en doen activiteiten. Daarnaast is het ook erg praktisch dat we hem kunnen inklappen en opbergen.'

Het uitzicht: 'We kijken uit op een gezellige winkelstraat in de wijk Boschveld. We zijn onderdeel van een winkelgalerie en krijgen daarom veel mensen over de vloer. Vroeger werd de wijk wel het afvoertje van Den Bosch genoemd. Dat is veranderd. Kunstenaars, gewone Bosschenaren, vluchtelingen en migranten leven hier nu gemoedelijk samen.'

Tevreden over: 'De sfeer van deze ruimte. Die heeft een warme uitstraling en dat komt volgens mij vooral omdat alles wat er in de ruimte te zien is, door mensen van de coöperatie zelf is gemaakt of aangeleverd. Daardoor is het echt hun eigen plek. Niets is opgelegd of door middel van beleid bepaald.'

Wat er beter kan: 'De vloer is aan een opknabeurt toe. Het was een tijd onzeker of de coöperatie wel in dit pand zou kunnen blijven, maar sinds kort weten we dat we voorlopig niet weg hoeven. Ik zou nu graag beginnen met het mooi verven en lakken van de oude houten vloer.'

Wat neemt u mee bij brand: 'Zoveel mogelijk onze zelfgemaakte spullen, zoals de schalen die we gebruiken bij het koken en kunstwerken. Mensen hebben hier veel werk in gestoken en daarom zijn ze waardevol.'

Gekocht bij Ikea: 'Niets. Alles is hier tweedehands, gebracht door de bewoners van de wijk, de mensen van de coöperatie of zelfgemaakt. Behalve een aantal bamboeschaaltjes van de Xenos. Daar hadden we er te veel van nodig om zelf te fabriceren.' ■

Help startende
coöperaties mede
mogelijk maken
met uw gift aan

Cordaid
bond zonder naam

CONCREET

Vergeten
crisis

Oost-Oekraïne | De crisis in Oekraïne lijkt uit het nieuws verdwenen. Toch blijven veel Oekraïners in het oosten van het land letterlijk in de kou zitten: hun huizen zijn beschadigd, elektriciteitsnetwerken en stadsverwarming werken niet, geldverkeer loopt in het honderd en mensen kunnen nergens terecht voor medische zorg.

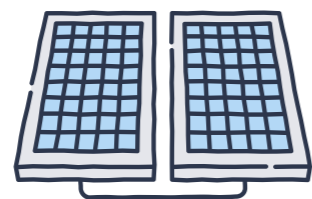
'Daarom hebben we eind vorig jaar met de Nederlandse overheid besloten om noodhulp te verstrekken', vertelt Paul Borsboom, noodhulpcoördinator bij Cordaid. 'Samen met drie andere Nederlandse hulporganisaties bereiken we meer dan 25.000 ontheemden in de gebieden waar hevig is gevochten.'

Van december 2015 tot eind mei 2016 hebben meer dan 20.000 Oekraïners kleding, beddengoed en financiële steun gekregen om de winter door te komen. Ruim 5.000 ontheemden ontvingen voedselhulp en voor 2.450 mensen werd gezorgd dat ze hun medicijnen kregen, naar de dokter konden en mobiele medische centra konden bezoeken voor psychosociale hulp. De relatieve rust die er in het gebied heerst, maakt de hulpverlening in Oost-Oekraïne niet minder urgent, benadrukt Borsboom: '1,6 miljoen mensen hebben huis en haard moeten verlaten. Ze zitten in stukgeschoten woningen, kunnen niet naar een bank om geld te halen, niet naar een arts en kunnen zich niet wapenen tegen de kou. Onze hulp blijft van groot belang.'

Distributie van brandhout in Oost-Oekraïne.

FOTOGRAFIE: CARITAS UKRAÏNE

52 ZONNEPANELEN

Soedan | In de regio Jur River in Zuid-Soedan was slechts één ziekenhuis voor 127.000 inwoners. Een onmogelijke situatie. Cordaid Memisa financierde daarom de bouw en de energievoorziening van het compleet nieuwe Mary Help Ziekenhuis ten noorden van Wau. Door middel van 52 zonnepanelen

zijn het ziekenhuis en bijbehorende opleidingsinstituut zelfvoorzienend in hun elektriciteit. Erg belangrijk want in Zuid-Soedan bestaat geen elektriciteitsnet en diesel voor generatoren is duur en vervuילend. **Meer weten over de medische zorg in Zuid-Soedan? Lees dan ook het artikel op pagina 24.**

Hulpverleners dragen een slachtoffer tijdens de zoek- en reddingsactie uit het water.

FOTOGRAFIE: DANICA S. PADIL

Rampenoefening

Filipijnen | De enorme ravage die tyfoon Haiyan een paar jaar geleden aanrichtte op de Filipijnen, ligt nog vers in het geheugen. De inwoners van het rampgebied maken zich dan ook ernstig zorgen over de komst van nog zo'n verwoestende storm. Daarom organiseerde Cordaid met de lokale gemeenschap een rampenoefening gericht op eerste hulp, waterveiligheid en zoek- en reddingsacties.

Met nepbloed, reddingsvesten, ambulances en vrijwilligers die de rol van slachtoffer op zich namen, werd nauwkeurig een rampscenario nagebootst.

Hulpverleners moesten zich een weg banen door een doolhof van steegjes en moeilijk begaanbare passages in het risicogebied. Volgens Arturo Tahup, vice-president van een lokale noodhulporganisatie, is de vierdaagse training, waar de oefening deel van uitmaakte, van groot belang om beter voorbereid te zijn. 'De beste manier om de effectiviteit of zwakte van een rampenplan te testen, is door een gemeenschappelijke oefening. Dit vergroot de paraatheid tijdens tyfoons en stormvloed, maar ook bij brand en aardbevingen.'

Helpende
handen
in Den Haag

Twee Syrische vluchtelingen staan op het punt de verhuishwagen uit te laden en hun nieuwe Haagse woning in te richten.

FOTOGRAFIE: MARK SPEER

Den Haag | Gedreven door de wens om Syrische vluchtelingen te helpen, richtte het Haagse koppel Nasmoen Ghazi en Edwin Boiten, met steun van Cordaid, stichting The Helping Hands op.

Nasmoen en Edwin werden geraakt door het verhaal van een Syriër over wat er allemaal komt kijken na het verkrijgen van een verblijfsvergunning. 'Zijn verhaal is ons bijgebleven. Als je een huis hebt gekregen, moet je binnen twee weken het asielzoekerscentrum verlaten. Maar het enige dat je meekrijgt is een dagticket voor het openbaar vervoer.'

Enmaal in bezit van een woning, ontbreekt het vluchtelingen vaak nog aan allerlei zaken om de woning op te knappen en in te richten, en aan mogelijkheden om hun spullen te vervoeren. Daar wilde het Haagse stel iets aan veranderen. Eind februari hebben de vrijwilligers van The Helping Hands het eerste vluchtelingengezin verhuisd van Aalten naar Den Haag. In een half jaar tijd hielp de stichting 35 families zich te vestigen in een nieuwe woning.

Veilig
bevallen

Oeganda | Ze zijn ronduit verontrustend, de cijfers van moeder- en kindersterfte in Oeganda. Per 100.000 pasgeborenen overleven 310 vrouwen de bevalling niet. Ook sterven veel kinderen onder de vijf jaar: 56 van de 1000 levend geboren baby's.

Cordaid Memisa verbetert de zorg voor zwangere vrouwen en moeders in Oeganda door resultaatgericht te financieren. Via Result Based Financing (RBF) krijgt een kliniek pas geld als de afgesproken resultaten behaald zijn, bijvoorbeeld het aantal vrouwen dat in de kliniek bevalt. Het geld wordt onder andere ingezet voor de aanschaf van medicijnen, betere medische apparatuur en opleidingen voor verloskundigen. (Zie voor meer over deze manier van financieren ook pagina 16 & 17)

Hiermee zijn al veel concrete en bemoedigende resultaten behaald in Oeganda. Zo steeg het aantal nieuwe patiënten met 29 procent, 67 procent meer zwangere vrouwen gaan naar alle vier de zwangerschapscontroles, 69 procent meer bevallingen vinden plaats onder begeleiding van opgeleide verloskundigen en 3 keer zoveel vrouwen krijgen ook na de bevalling nog een medische controle.

Resultaatgericht financieren

na introductie - de standaard voor veel internationale hulporganisaties en (Afrikaanse) overheden. Cordaid past RBF sinds kort ook succesvol toe in de sectoren onderwijs, veiligheid en rechtspraak.

Cordaid stond aan de wieg van resultaatgericht financieren (Result Based Financing, RBF) van medische zorg. Een methode waarbij ziekenhuizen budgetten krijgen op basis van vooraf bepaalde resultaten. Deze aanpak is inmiddels - vijftien jaar

In gebieden waar oorlog en (natuur)geweld hebben gezorgd voor een gebrek aan vertrouwen, aan (financiële) infrastructuur en aan zelfredzaamheid, is het van groot belang om gezondheidszorg systematisch op te bouwen. Resultaatgericht financieren doet precies dat. De verantwoordelijkheid voor management en resultaten ligt op het laagste niveau. Daarmee hebben de ziekenhuizen ook de vrijheid om naar eigen lokale inzichten de

middelen aan te wenden om de resultaten te behalen. Middels inspraakcommissies heeft de lokale bevolking invloed op het beleid waardoor onderling vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid wordt gestimuleerd. De gepubliceerde resultaten geven de donoren inzicht in de impact van de hulpprogramma's. De lokale bevolking kan samen met de lokale overheden hun eigen gezondheidszorgsystemen weer duurzaam opbouwen.

400 scholen in 4 landen leveren beter onderwijs.

Daarmee worden 250.000 kinderen bereikt

1 Prestatieafspraken

Budgetten voor ziekenhuizen (maar ook scholen en rechtbanken) zijn gekoppeld aan prestatieafspraken. De resultaten worden gecontroleerd en gepubliceerd. Dit bevordert kwaliteit en ondernemerschap.

5 Vertrouwen

Door de betere kwaliteit en meer bekendheid van de zorg zetten steeds meer mensen de stap naar een kliniek, onder meer om te bevallen.

6 miljoen mensen hebben toegang gekregen tot basisgezondheidszorg

4 Resultaten

Door de verbeterde zorg stijgt het aantal veilige bevallingen in ziekenhuizen in onder meer Rwanda, Zimbabwe en de Democratische Republiek Congo. In dat laatste land steeg ook het aantal gevaccineerde baby's.

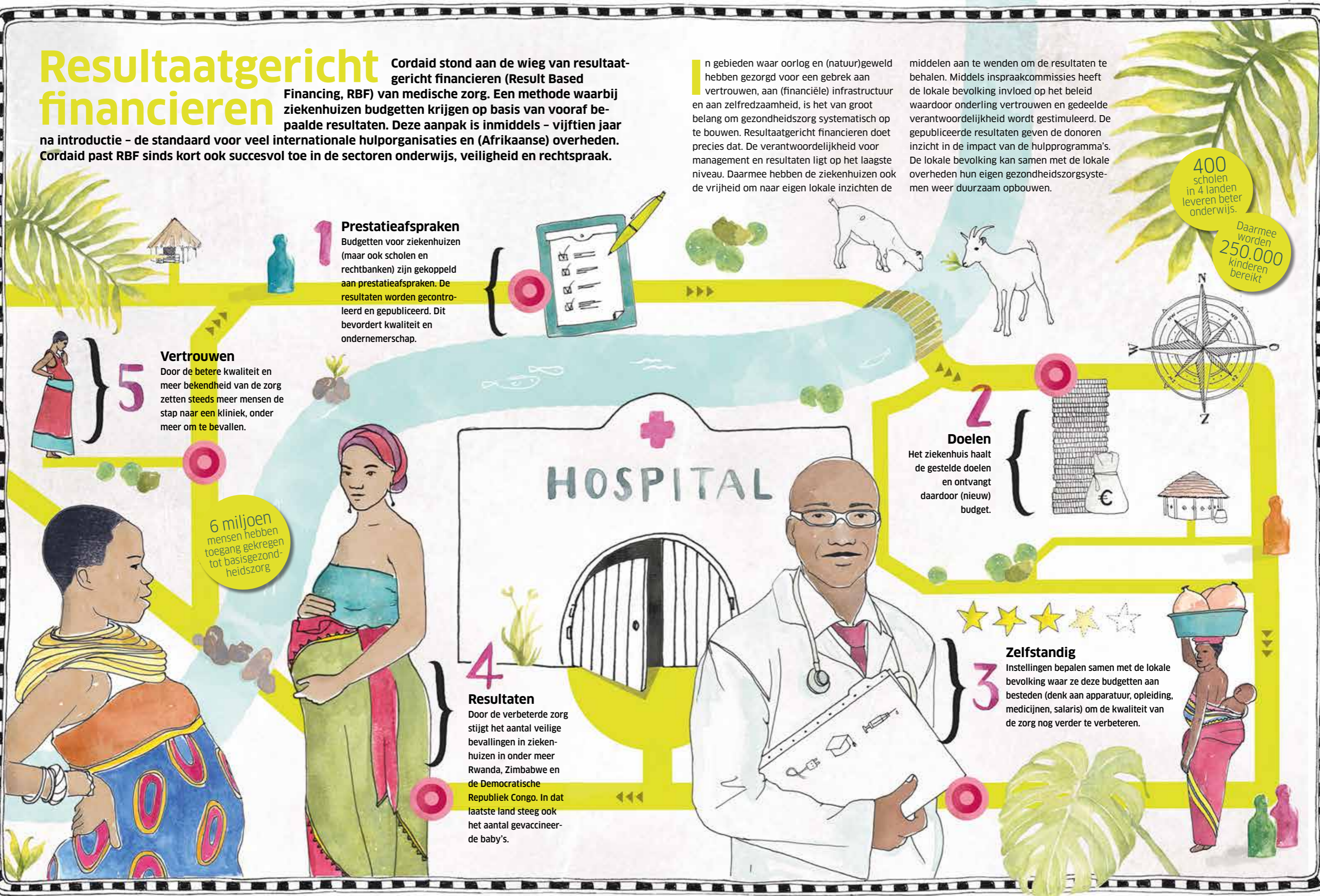
2 Doelen

Het ziekenhuis haalt de gestelde doelen en ontvangt daardoor (nieuw) budget.

3 Zelfstandig

Instellingen bepalen samen met de lokale bevolking waar ze deze budgetten aan besteden (denk aan apparatuur, opleiding, medicijnen, salaris) om de kwaliteit van de zorg nog verder te verbeteren.

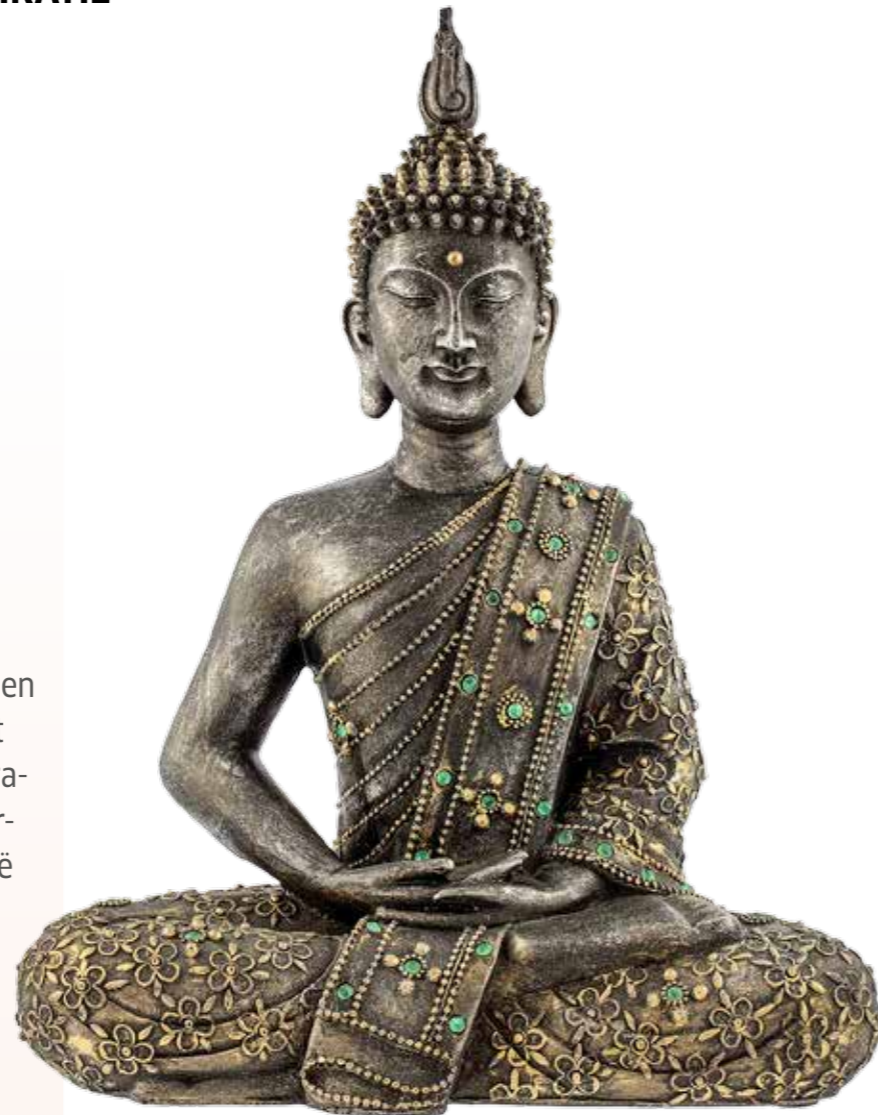

Soep voor Syrië

'Let's make soup, not war!' Onder dit motto schreven meer dan 50 internationale topchefs - van Ron Blaauw en Robert Kranenburg tot Yotam Ottolenghi - belangeloos een recept voor het boek Soep voor Syrië. De volledige winst van het kookboek, samengesteld door Barbara Abdeni Massaad, komt ten goede aan het voedselprogramma van UNHCR voor Syrische vluchtelingen.

Het kookboek is bij boekhandels verkrijgbaar.

Nobody home | Een ontroerend, kritisch en humoristisch portret van een jonge generatie gevluchte theatermakers uit Iran, Syrië en Bosnië, die in het theater hun thuis proberen te vinden. De speellijst van Nobody home voor het komende seizoen is bij het ter perse gaan van dit blad nog niet bekend, maar zal gepubliceerd worden op hun website: Nobodyhome.nl.

100 BOEDDHABEELDEN

Van 23 september tot en met januari 2017 in het Tropenmuseum in Amsterdam: tentoonstelling De Boeddha. Nooit eerder waren er zoveel boeddhabeelden te zien in het Tropenmuseum. Ontdek aan de hand van 100 beelden hoe het boeddhisme wereldwijd beleefd wordt. www.tropenmuseum.nl

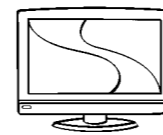
Ruim **2.000** mensen volgen op Facebook het initiatief StayHuman.nu. Op de gelijknamige website staat: Stay Human is het ontbrekende geluid in het vluchtelingendebat. Want wat je hoort komt vooral van links en van rechts. Het midden hoor je niet. Maar dat zijn wél de meeste mensen. Ze luisteren, denken na, hebben meer vragen dan antwoorden. Ze willen genuanceerd blijven. En vooral: menselijk. Herkent u dit? Kijk dan op de site wat u kunt doen.

Bestellen DE CORDAID SPREUKEN- KALENDER 2017

De kalender in een ringband (formaat 20 x 15 cm) kunt u neerzetten. Per week is er één pagina met genoeg ruimte voor afspraken en notities én met een inspirerende spreuk. Ook krijgt u vier ansichtkaarten van de seizoenen. De kalender kost 10 euro inclusief verzendkosten. Leuk voor uzelf of om cadeau te geven.

Bestellen kan via de website: www.cordaid.org/spreukenkalender.

Televisietip!

In de zedelijke tv-serie 'Bestemming...' reist Caroline Tensen, ambassadeur van de Nationale Postcode Loterij naar Ethiopië, dat wordt geteisterd door droogte en honger. Zij rijdt mee met een watertruck, die namens Cordaid voorraden water aflevert in afgelegen dorpjes en helpt mee met de distributie van voedselpakketten.

De serie wordt uitgezonden vanaf 2 oktober, op zondagavond bij RTL4.

We komen ook op plekken zonder postcode.

Deze nomade in Afar, Noordoost-Ethiopië, kan rekenen op drinkwater, voedsel en gezondheidszorg. In dit afgelegen gebied helpt Cordaid de meest kwetsbare mensen die lijden onder de ergste droogte in 50 jaar. Oogsten mislukken en veel vee is gestorven. Naast deze vrouw helpt Cordaid rondtrekkende veehouders aan extra watervoorzieningen voor hun dieren, stimuleert de lokale veevoederproductie en bemiddelt tussen ruziënde herdersvolken.

Cordaid werkt al twintig jaar samen met de Postcode Loterij en ontving tot nu toe 61,2 miljoen euro voor haar belangrijke werk. Deelnemers van de Postcode Loterij: bedankt! Dankzij u kunnen Cordaid en 94 andere organisaties financieel worden ondersteund. En dankzij u groeide dit Nederlandse loterij-initiatief uit tot de grootste fondsenwerver ter wereld - er werd al ruim € 7 miljard aan goede doelen geschonken. **Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl**

Dankzij u.

Like/Unlike

We zoeken online graag de dialoog. Geen betere voelsprietten voor wat er leeft dan social media. Meningingen over Cordaid-acties laten meestal zien dat u als donateur ons met hart en ziel steunt. Maar niet alle reacties van het Nederlandse publiek zijn altijd even feestelijk.

‘Ik maak zeker wat over! En als iedereen dat zou doen, hoop ik dat het te overbruggen is.’

‘66 jaar geleden spaarden wij op school voor de honger en droogte in Afrika, nu nog steeds. Er is dus duidelijk iets niet goed gegaan. Hopeloos, ik stop hiermee.’

Door aanhoudende droogte in grote delen van Afrika zijn de oogsten mislukt en is er veel vee gestorven. In Ethiopië alleen al dreigt er een hongersnood te ontstaan voor 10 miljoen mensen. De afgelopen maanden is aan zo'n 90.000 mensen voedsel- en waterhulp verstrekt.

Op social media stroomden reacties binnen over de noodhulp die we bieden aan Ethiopië. Vooral niet-donateurs hebben veel vragen. Is er de afgelopen jaren dan niets veranderd, vragen ze zich af. 'Ik weet nog toen ik jong was wij geld inzamelden voor zulke landen elk jaar weer ik snap niet dat deze landen dan toch zo arm blijven.' Weer iemand anders schreef: '66 jaar geleden spaarden wij op school voor de honger en droogte in Afrika, nu nog steeds er is dus duidelijk iets niet goed gegaan. Hopeloos, ik stop hiermee.' Er zijn ook mensen die zich afvragen wat

de lokale regering bijdraagt, en of donaties wel goed terechtkomen: 'Geld voor wapens. Geen gebrek. Maar voor voedsel geven regeringen "niet thuis".' Weer anderen beweren dat niet droogte, maar overbevolking het probleem is, en dat hun geld in Nederland ook nodig is. 'Ik ben klaar met geven, er is hier ook ellende.'

Het staat iedereen natuurlijk helemaal vrij om al dan niet te geven. Maar we leggen graag uit waarom hulp aan Ethiopië toch opnieuw nodig is. Cordaid-directeur Simone Fillipini nam verschillende filmpjes op toen ze er was, om persoonlijk antwoord te geven op de meest prangende vragen. 'De afgelopen 66 jaar is er veel ten goede veranderd. Denk aan infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs voor kinderen.' Met onze projecten zoals het aanleggen van watervoorzieningen, dierenartsentraining en het stimuleren van economische activi-

teiten, is de weerbaarheid van de bevolking vergroot.

In tegenstelling tot de grote hongersnood in de jaren tachtig, was de Ethiopische regering nu de eerste die reageerde met noodhulp. Maar de onverwachte droogte, die kan de overheid niet alleen bestrijden. Simone: 'Twee jaar droogte, dat zouden we in Nederland nog geen week uithouden. Veel dieren zijn gestorven. Er is nu wat gras, maar voor de mensen is er even niks te eten. Dus we moeten elkaar blijven helpen.' Op Facebook reageerden mensen daar positief op: 'Ik maak zeker wat over! En als iedereen dat zou doen, hoop ik dat het te overbruggen is.' ■

▶ De filmpjes van Simone Fillipini (en ander nieuws) kun je zien op onze Facebook-pagina: www.facebook.com/cordaid. Antwoorden op de meest gestelde vragen over de hulp in Ethiopië zijn ook te lezen op onze website.

Mensen gevraagd

*Mensen gevraagd om de vrede te leren waar geweld door de eeuwen model heeft gestaan.
Mensen gevraagd die de wegen markeren waarop alles wat leven heeft verder kan gaan.*

*Mensen gevraagd om de noodklok te luiden en om tegen de waanzin de straat op te gaan.
Mensen gevraagd om de tekens te duiden die alleen nog moedwillig zijn mis te verstaan.*

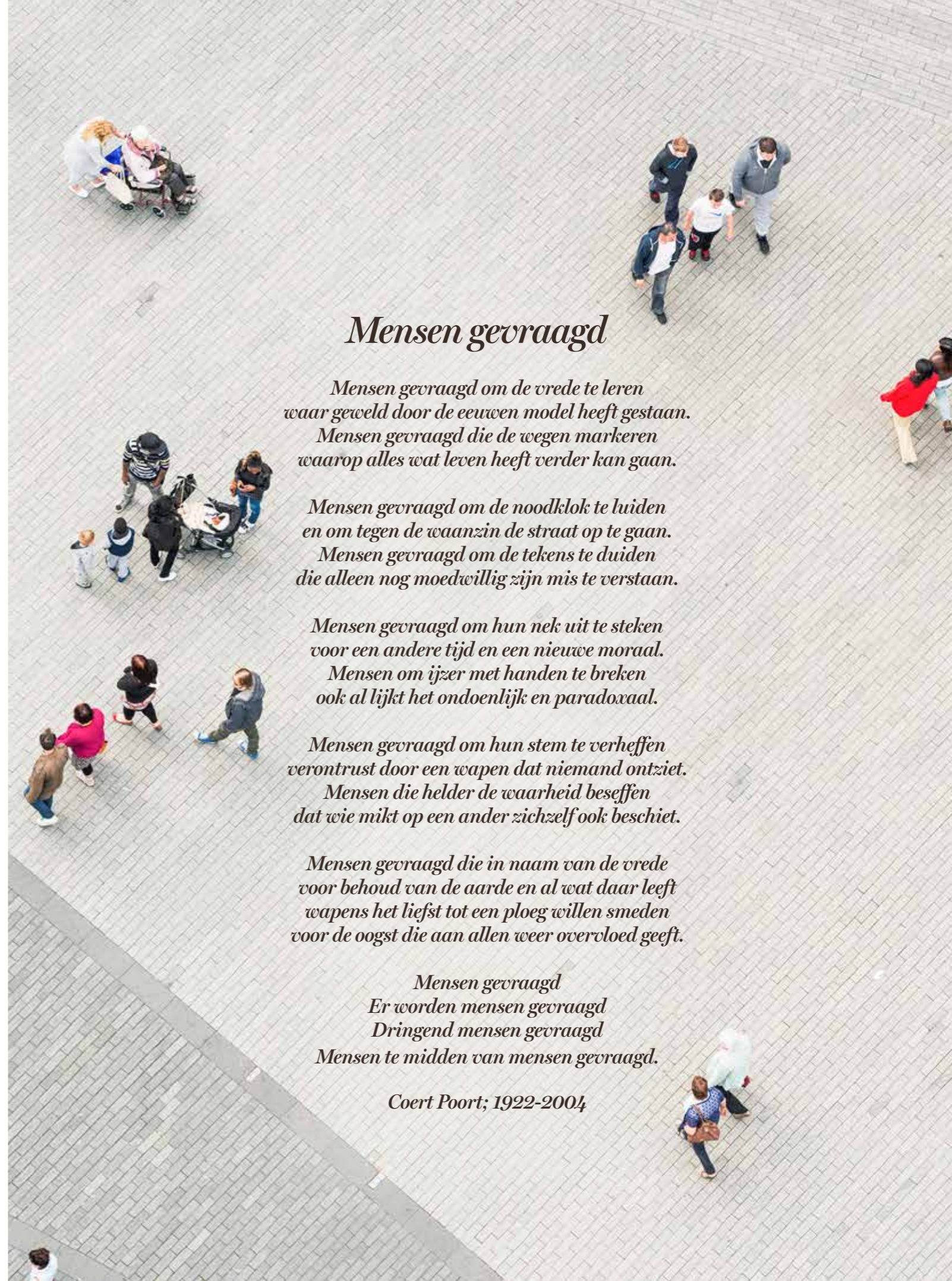
*Mensen gevraagd om hun nek wit te steken voor een andere tijd en een nieuwe moraal.
Mensen om ijzer met handen te breken ook al lijkt het ondoenlijk en paradoxaal.*

*Mensen gevraagd om hun stem te verheffen verontrust door een wapen dat niemand ontziet.
Mensen die helder de waarheid beseffen dat wie mikt op een ander zichzelf ook beschiet.*

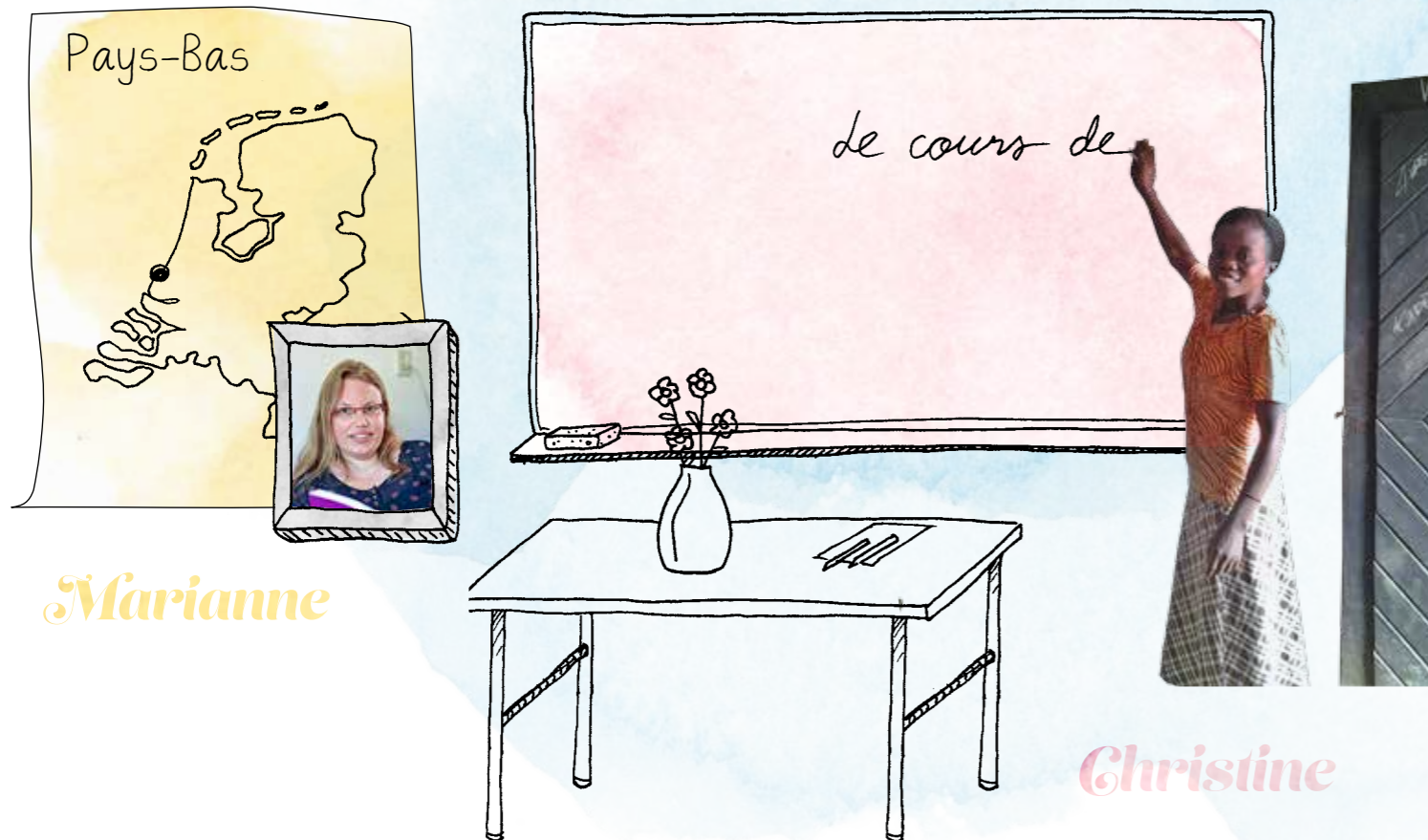
Mensen gevraagd die in naam van de vrede voor behoud van de aarde en al wat daar leeft wapens het liefst tot een ploeg willen smeden voor de oogst die aan allen weer overloed geeft.

*Mensen gevraagd
Er worden mensen gevraagd
Dringend mensen gevraagd
Mensen te midden van mensen gevraagd.*

Coert Poort; 1922-2004

LERARES IN DE RANDSTAD,
LERARES IN OORLOGSGEBIED

Marianne

Christine

Het mooiste beroep ter wereld

Marianne de Lang (35) en Christine Miseka (20) droomden er als kind al van om later voor de klas te staan. Inmiddels geeft Marianne twaalf jaar Latijn en Grieks op het Montaigne Lyceum in Den Haag. Christine staat dit jaar voor het eerst voor de schoolbanken waar ze vier jaar geleden zelf in zat. Ze is lerares landbouwkunde op het Institut Technique Professionnelle in Shabunda, Zuid-Kivu. In dit deel van de Democratische Republiek Congo woedt al jaren oorlog.

Dit onderwijsproject wordt mede mogelijk gemaakt met donaties aan

Cordaid
kinderstem

Cordaid steunt scholen in Zuid-Kivu

We betalen 90 basisscholen en 40 middelbare scholen, waaronder de school van Christine Miseka, op basis van behaalde resultaten. Het gaat daarbij onder

meer om de kwaliteit van de lessen, deelname van leerlingen – vooral meisjes – en de aanwezigheid van voldoende en schone toiletten. Dit leidde al tot beter onderwijs voor 36.013 leerlingen op de basisschool en 13.000 leerlingen op de middelbare school. Voor 4.252 kinderen betalen we de schoolkosten, omdat zij anders echt

buiten de boot vallen: weeskinderen of verstoten kinderen, kinderen met een handicap, seksueel misbruikte kinderen, kinderen met aids of van ouders met aids, kinderen die er door de oorlog alleen voor staan. Ons werk in Zuid-Kivu wordt mede mogelijk gemaakt door de ASN Bank, zie ook het interview op pagina 28 en 29.

Christine (20)

Ik geef landbouwkunde en veeteelt aan leerlingen van 14 tot 18 jaar. Mijn klassen zijn klein. Het is een keuzevak en jongeren hebben steeds minder interesse in werken op het land. Maar land betekent leven; wie zijn eigen voedsel niet kan produceren is afhankelijk van anderen. Daarom zijn mijn vakken zo belangrijk. De oorlog raakt iedereen. Eén van mijn leerlingen is beschoten en zit daardoor in een rolstoel. Andere leerlingen hebben hun ouders verloren. Soms bezoek ik scholieren aan huis, om ze een hart onder de riem te steken. Er zijn kinderen van twaalf of jonger die hun eigen eten moeten vinden, net als het geld voor school. De laatste keer dat de school werd aangevallen, is een jaar geleden. De kogels vlogen ons om de oren. Iedereen maakte dat hij wegkwam. Ik heb

me drie uur verstopt in een klaslokaaltje. Ik verdien honderd dollar in de maand. Na aftrek van alle kosten voor mijn twee kleine broertjes, blijft er nog 50 dollar over. Gelukkig krijg ik via Cordaid nog een aanvulling van 20 dollar. Maar als je weet dat een kilo vlees 7 dollar kost, dan begrijp je het wel. Ik wil vooral meisjes aansporen om via onderwijs vooruit te komen in het leven. Te veel meisjes stoppen te vroeg met school. Ze trouwen, worden jong zwanger of moeten werken. Als ouders weinig geld hebben voor school, krijgen zoons voorrang. Ik ben de enige vrouwelijke docent in de hele school en wil hét voorbeeld zijn voor al die meiden die dreigen af te haken. Vecht voor je studie, zeg ik ze. Al zit er maar één meisje in mijn klas, dan is dat een triomf.'

Marianne (35)

Na een studie klassieke talen deed ik een eerstegraads lerarenopleiding. Nu, 12 jaar lesgeven later, heb ik nog steeds geen spijt. Leerlingen komen als kinderen in de brugklas en verlaten als volwassenen de school. En dat proces mag ik meemaken. Moeilijke klassen heb ik niet, wel grote klassen. Door bezuinigingen hebben we meer lesuren en zijn de klassen nog groter geworden. Naast de lesuren zijn er ook nog de nodige oudenavond en buitenschoolse activiteiten. Tijd om lessen goed voor te bereiden of leerlingen individueel meer aandacht te geven is er amper. Dat is frustrerend. Je wordt er wel inventief van. Zo krijgt elke week één klas extra aandacht. Bovendien ben ik de afgelopen 12 jaar beter geworden in mijn vak, dat scheelt ook.

In de brugklas is Latijn bij ons verplicht, daarna is het een keuzevak. Je ziet dat jongens Latijn eerder laten vallen dan meisjes. Meisjes zijn doorzetters, plannen beter en zijn meer gedisciplineerd. Jongens kiezen vaker voor de makkelijkste weg. Zij zijn over het algemeen meer bezig met gamen dan met hun huiswerk en lopen daardoor vast op school. Maar wie Latijn doet leert analytisch denken, doorzetten en krijgt een koffer vol kennis mee die je later in veel andere vakgebieden kan gebruiken. Over mijn salaris ga ik niet klagen. Ik kan er goed van rondkomen. Maar had ik met mijn opleidingsniveau in het bedrijfsleven gewerkt, dan verdiende ik een stuk meer. Niet dat ik dat zou willen. Ik heb het mooiste beroep in de wereld.' ■

Democratische Republiek Congo

In Nederland gaat **98%** van de jongens en meisjes tussen **4** en **12** jaar naar de basisschool. In Democratische Republiek Congo is dat **77,5%** voor jongens en **72,1%** voor meisjes.

Veel Congolese kinderen maken de basisschool niet af. Vooral in de hogere klassen haken ze af.

Slechts **50%** van de jongens en **31%** van de meisjes gaat naar de middelbare school (leeftijdsgroep 12 tot 17 jaar). In Nederland gaat **95%** van de jeugd door met leren tot en met hun 18de.

Schooluitval is in Nederland groter onder jongens dan onder meisjes. In DR Congo is dat precies omgekeerd. Daarom stimuleert Cordaid in de DR Congo dat meer meisjes naar school gaan, én deze afmaken.

(Bron: Ministerie van Onderwijs DR Congo en het CBS).

Bent u donateur van Cordaid Memisa? Dan maakt u dit gezondheidsproject mede mogelijk.

Cordaid
memisa

HARRIET NAMYALO, HOOFDVERPLEEGKUNDIGE IN TORIT, ZUID-SOEDAN

‘We hebben echt te weinig verlos- en verpleegkundigen’

In Zuid-Soedan bevalen veel vrouwen zonder hulp van een verloskundige. Want het ziekenhuis is ver lopen en nu er weinig eten is, is de tocht nog zwaarder. Harriet Namyalo werkt voor Cordaid als hoofdverpleegkundige in het ziekenhuis van Torit. Zij doet er alles aan om deze vrouwen een veilige bevalling te geven en al haar patiënten van goede medische zorg te voorzien. Maar daarvoor is meer hulp nodig.

FOTOGRAFIE CORDAID

Er is oorlog, honger en gebrek aan bijna alles in Zuid-Soedan, maar Harriet Namyalo staat elke ochtend om acht uur aan de poort van het ziekenhuis. Ze zorgt voor het dagelijks bestuur, de administratie en ze coacht de verpleging. Moeilijk werk, maar bevredigend: ‘Het is fijn dat ik patiënten kan helpen die het zwaar hebben.’

Hoeveel vrouwen komen hier om te bevallen?

‘We hebben hier gemiddeld dertig bevallingen per week. Dat was een jaar geleden wel anders: de meeste vrouwen bevielen thuis onder primitieve omstandigheden en onder begeleiding van een ongeschoolde traditionele vroedvrouw. Het sterftecijfer onder moeders in Zuid-Soedan is het hoogste ter wereld. Maar inmiddels trekken medewerkers van het ziekenhuis erop uit naar de omliggende dorpen, om mensen te vertellen over goede gezondheidszorg en het voorkomen van besmettelijke ziektes. Ook voorlichting over seks en zwangerschappen is belangrijk. Ze vertellen de bevolking over geboortebeperving, het belang van zwangerschapscontroles en veilig bevallen onder begeleiding van professionele verloskundigen. Het aantal aanstaande moeders dat naar het ziekenhuis komt voor controles en om te bevallen is dankzij onze voorlichting gestegen.’

Wat is er allemaal nog meer verbeterd sinds je in Torit bent komen werken?

‘Heel veel! Het ziekenhuis was vervallen

Harriet Namyalo is blij met de recente verbeteringen aan het ziekenhuis dankzij steun van Cordaid.

en vies. Er liepen zelfs geiten over het terrein. Sinds Cordaid betrokken is bij het ziekenhuis heeft het gebouw een opknappbeurt gehad en krijgt het team bijscholing om betere zorg te kunnen verlenen. Omdat we nu zelf specialisten hebben, hoeven we minder door te verwijzen. Verder nemen mensen uit de omliggende dorpen zitting in de nieuwe patiëntenraad. Zo voelen ze zich verantwoordelijk voor het ziekenhuis. Als nu iemand kippen of geiten laat rondlopen, dan spreken anderen hem daarop aan.’

Er is oorlog in Zuid-Soedan, lopen jullie gevaar?

‘Het is soms onveilig, maar eerlijk gezegd is het allergrootste probleem toch de honger. De afgelopen jaren is er veel te weinig regen gevallen en de oogsten zijn verdroogd. Het heeft in Torit maar drie keer geregend in het hele regenseizoen. Het is een strijd om te overleven.’

Zorg voor moeders en kinderen in het Torit ziekenhuis, Zuid-Soedan.

Jullie zijn een regionaal ziekenhuis. Maar de dorpen liggen vaak ver weg. Hoe komen patiënten hier naartoe?

'Voor spoedgevallen hebben we vorig jaar twee ambulances gekregen, maar patiënten lopen lange afstanden. Dat is normaal in Zuid-Soedan. Nu met de hongersnood maak ik me wel extra zorgen. Zwangere vrouwen hebben te weinig energie en vallen soms flauw tijdens de lange tocht door de hitte voor een zwangerschapscontrole. Ze komen dan niet meer terug voor hun vervolgspraak, wat het leven van hun baby in gevaar brengt.'

Wat voor problemen kom je nog meer tegen?

'Onze grootse uitdaging in het ziekenhuis is mankracht. We hebben echt te weinig verlos- en verpleegkundigen. Sinds kort is er een trainingsinstituut op het terrein, ook ondersteund door Cordaid. Ik ben er niet direct bij betrokken, maar medewerkers van het ziekenhuis helpen bij de lessen. Verpleegsters verdienen maar 200 Zuid-Soedanese pond per maand; amper 8,20 euro. Van dat geld kunnen ze niet eten en daarom komen ze nog wel eens niet op het werk. Daar kan ik helaas weinig aan doen, maar het maakt het wel extra belangrijk dat er meer personeel komt.'

Kan het ziekenhuis zonder steun van buitenaf?

'Nee. Dit is het enige ziekenhuis in de regio waar mensen uitgebreide zorg kunnen krijgen. Als de hulp zou stoppen, moet het ziekenhuis waarschijnlijk sluiten, want de overheid heeft geen geld. Jullie steun maakt dit mogelijk.' ■

CIJFERS

80,6%
van de Zuid-Soedanese vrouwen bevalt thuis.

2054
vrouwen op de 100.000 levend geboren baby's overleven de bevalling niet.

Het aantal kinderen dat sterft voor hun vijfde levensjaar is
104
per 1000 levendgeborenen.

Gelukkig neemt dat aantal elk jaar af.

CORDAID STEUNT OPLEIDINGEN VOOR VERPLEGERS EN VERLOSKUNDIGEN

Naast het regionale ziekenhuis in Torit ondersteunt Cordaid 4 opleidingsinstituten voor verplegers en verloskundigen in Zuid-Soedan: 1 in Torit, 2 in Wau en 1 is tijdelijk verhuisd naar Oeganda vanwege het oplaaide geweld.

In heel Zuid-Soedan is het moeilijk om een goede (academische) driejarige opleiding aan te bieden op gebied van verpleeg- en verloskunde, vooral vanwege gebrek aan goede docenten, die soms van ver (zelfs uit Kenia) komen. Het kost veel geld om die docenten aan te trekken. Daarnaast zijn er hoge kosten voor huisvesting, eten voor de studenten en het vervoer van en naar een van de ziekenhuizen voor hun praktijkonderwijs.

Op dit moment krijgen in Wau 108 studenten een driejarige opleiding verloskunde of verpleegkunde. Daarvan zitten 11 verloskundigen en 20 verpleegkundigen in het laatste jaar van hun opleiding, maar er is nog geen geld om hen de opleiding af te laten maken.

Met uw steun krijgen niet alleen zwangere vrouwen betere begeleiding waardoor de moeder- en babysterfte daalt, maar zorgen deze studenten er uiteindelijk voor dat de hele gezondheidszorg in Zuid Soedan verbetert.

Cordaid is in het nu door conflict verscheurde Zuid-Soedan ook actief op het gebied van noodhulp met projecten gericht op voedselzekerheid, voedeldistributie en hygiëne. Met deze hulp worden bijna 35.000 mensen bereikt.

Meer doen in Nijmegen en op de Filipijnen

FOTOGRAFIE LINELLE DEUNK

Toen ik nog in Koeweit woonde vertelde mijn nanny me altijd over haar thuisland, de Filipijnen. Hoe mooi het land is en hoe aardig en behulpzaam de mensen zijn. Ik ben er geweest en kan nu zeggen: dat klopt! 'Ahmad Soltani (31) kreeg de kans om zijn grootste droom waar te maken. Vijf weken lang hielp hij mee in de projecten van Let's Care Foundation, een initiatief voor kansarme Filipijnse jongeren dat door Cordaid wordt gesteund. Ahmad is zo iemand die altijd méér wil doen. Als sportcoach en kickbokstrainer werkt hij in Nijmegen met jongeren uit een achterstandswijk. Met sport leert hij ze doorzettingsvermogen, discipline en respect. In de gymzaal, maar ook in het echte leven. 'Ik vertel dat ze niet moeten opgeven, dat ze door moeten zetten als ze iets willen bereiken.' De situatie op de Filipijnen is hele andere koek ontdekte hij. 'Je merkt hoeveel makkelijker het leven in Nederland is als je het vergelijkt met daar,' zegt Ahmad. 'Sta je 's ochtends op, is er geen elektriciteit. Ben je klaar met

sporten, helemaal bezweet, doet de douche het niet meer.' De omstandigheden waarin sommige Filipijnse kinderen opgroeien, raken hem enorm. 'Meisjes van 6 of 7 jaar uit arme gezinnen die moeten werken. Die worden misbruikt. Die 's nachts in een kartonnen doos op straat slapen.' Met Let's Care ging hij bij ouders langs om ze te overtuigen van een goede opleiding voor hun kinderen. 'Die kinderen hebben zoveel talenten! Met een opleiding en een betere baan verdienen ze later ook meer geld dan als ze nu in het café pinda's blijven verkopen.' Creatieve lessen, sportlessen, teambuilding, zwemles, agressieregulatie, zelfverdediging: van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat was Ahmad in touw. Doordeweeks met de meisjes en in het weekend met de jongens. 's Avonds samen cupcakes bakken, 's nachts op dezelfde slaapzaal. Hij kan niet anders zeggen dan dat het 'een supertoffe ervaring' was. 'Ik wil het vaker gaan doen, dit is verslavend! Hoe ze mij hebben ontvangen, dat was geweldig. En het verdriet bij het afscheid...' Hij grijnst. 'Volgend jaar ga ik gewoon weer.' ■

Pleidooi

Stemmen met je voeten

Mariëtta Smid zocht en vond een plek waar ze haar financiële ervaring kon combineren met haar idealen. 'Geld is macht, maar het mooie is dat je die macht op een duurzame manier kunt inzetten.'

Mariëtta Smid, senior adviseur bij de ASN Bank: 'Iedereen heeft recht op een eerlijke verdeling van de welvaart, nu en tussen huidige en toekomstige generaties.'

FOTOGRAFIE WOUTJAN BALHUIZEN

Ik begon zo'n twintig jaar geleden in de beleggingswereld als trainee. De dynamiek daar vond ik geweldig, maar vanaf het begin stond het me tegen dat beleggers zich puur richtten op financieel rendement. Dat alles draaide om winst op de korte termijn. Ik maakte mee dat beleggers zo ongeveer stonden te juichen als een bedrijf een grote ontslagronde aankondigde: de aandelenkoers van zo'n bedrijf schoot dan omhoog. Toen ik bij een andere bank ging werken, ontdekte ik dat de cultuur daar niet echt anders was. Daar werd ik niet gelukkiger van, dus nam ik ontslag. Nu stond ik voor de keuze: ga ik verder in de financiële wereld of ga ik bijvoorbeeld bij een non-profit-instelling werken?

Eerlijke verdeling

Gelukkig waren er ook banken met oog voor het belang van duurzaamheid. Ze gaven openheid van zaken over waar ze wel en niet in belegden met het geld van hun klanten. Tegenwoordig kun je dat allemaal eenvoudig terugvinden op de Eerlijke Bankwijzer, maar in die tijd was dat heel bijzonder. Bij een van die banken, de ASN Bank, vond ik mijn ideale baan. Daar kon ik mijn financiële kennis en ervaring combineren met mijn idealen.

Sparen en beleggen kan wel degelijk op een rechtvaardige manier, zodat je geld een positieve invloed heeft. Op de natuur, op het klimaat of op de mensenrechten van mensen waar ook ter wereld. Iedereen heeft recht op een eerlijke verdeling van de welvaart, nu en tussen huidige en toekomstige generaties. Dit alles betekent ook dat een duurzame bank in sommige activiteiten

heel nadrukkelijk niet investeert. In de wapenindustrie en de toeleveranciers daarvan bijvoorbeeld, in kernenergie, in bont. Of in bedrijven die geen goede en veilige arbeidsomstandigheden bieden. Dat gevaar is zeker in ontwikkelingslanden levensgroot. Betalen ze wel een leefbaar loon en maken ze geen gebruik van kinder- of dwangarbeid? Dat nagaan is niet altijd makkelijk, want bedrijven werken weer samen met andere bedrijven en sommige hebben wel 10.000 leveranciers. Maar je wilt met je geld geen mensen in Afrika of Azië uitbuiten.

Geld is macht

Juist een bank kan, bijvoorbeeld via beleggingsfondsen, bijdragen aan de toekomst van de mensen in ontwikkelingslanden. Eén van de mogelijkheden is om kleine leningen, microkredieten, te verstrekken aan kleine ondernemers daar.

ASN BANK
VOOR DE WERELD VAN MORGEN

De ASN Bank en Cordaid

De ASN Bank doneert geld aan projecten die invulling geven aan haar vijf duurzame thema's, waaronder 'Tegen kinderarbeid'. Namens klanten - maar zonder dat het hen iets kost - steunt de bank de projecten van Cordaid Kinderstem in Congo en Malawi die werken aan meer scholen en beter onderwijs zodat meer kinderen hun school afmaken en een betere toekomst krijgen. Meer weten? Ga dan naar: www.cordaidkinderstem.nl/projecten

'We kunnen zelf kiezen wat we met ons geld doen'

Zo krijgen zij kansen. Dan moet je wel zeker weten dat je met de juiste partners in ontwikkelingslanden werkt. Verdienen de bestuurders niet te veel? Hebben ze ook vrouwelijke klanten? Investeren ze ook in het platteland?

Geld is macht, maar het mooie is dat je die macht op een duurzame manier kunt inzetten. Als bank kun je stemmen met je voeten; je kunt vertrekken als je het niet eens bent met het beleid van een organisatie waarmee je te maken hebt. Je kunt weglopen bij bedrijven die duurzaamheid en mensenrechten links laten liggen. En in plaats daarvan er voor kiezen te investeren in bedrijven die goed omgaan met de natuur en het klimaat en die hun medewerkers en de mensenrechten respecteren. Klimaatverandering is een feit. Armoede in de wereld is een feit. Wij kunnen zelf keuzes maken over wat we met ons geld doen. Hoe meer geld op een positieve manier besteed wordt, hoe positiever die wereld er uit zal zien. Kortom: laat je geld voor je spreken.'

Mariëtta Smid is senior adviseur duurzaamheidsbeleid en -onderzoek bij de ASN Bank. ■

Meer informatie over duurzaam bankieren en duurzaam beleggen vind je op de Eerlijke Bankwijzer: www.eerlijkegeldwijzer.nl/bankwijzer

Verder kijken dan het leven lang is

Regelmatig geef ik lezingen aan donateurs van Cordaid over erven en schenken. De vragen vanuit het publiek zijn steeds anders, maar een aantal komt altijd weer terug. Bijvoorbeeld: "Hoe kan ik Cordaid het beste opnemen in mijn testament? En moet Cordaid dan tot erfgenaam benoemd worden of is een legaat toch het beste?" De meest gestelde vraag is hoeveel erfbelasting betaald moet worden. Laat ik daar even wat dieper op ingaan. Los van eventuele vrijstellingen betalen echtgenoten en kinderen over een erfenis van hun partner of

ouder 10 tot 20 procent erfbelasting. Kleinkinderen betalen 18 tot 36 procent en broers, zusters, neven, nichten, vrienden en kennissen vallen in het toptarief van 30 tot 40 procent. Oftewel: hoe verder de verwantschap met de overledene, des te hoger het tarief. Als u Cordaid opneemt in uw testament, speelt verwantschap geen rol. Cordaid is bij de Belastingdienst namelijk aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent dat als u nalaat aan Cordaid, er niets naar de Belastingdienst gaat. Uw nalatenschap is dus voor de volle 100 procent in te zetten om het leven van kansarme mensen te verbeteren. Cordaid helpt u graag bij het naden-

ken over erven, schenken en andere vragen. Het gratis boekje 'Samen verder kijken dan het leven lang is' kunt u bestellen via de website www.delenwerkt.nl. U vindt hierin talloze vragen én antwoorden. Daarnaast nodig ik u van harte uit om eens vrijblijvend met mij van gedachten te wisselen over de mogelijkheden om Cordaid op te nemen in uw testament. U kunt mij telefonisch bereiken via 06-22528298 of 070-3136264. Of via de mail: marielle.lindeboom@cordaid.nl.

Mariëlle Lindeboom,
notarieel deskundige
bij Cordaid

Lezingen over erven en schenken najaar 2016:

→ Vrijdag 4 november in Klooster Wittem te Wittem
→ Woensdag 23 november in De Kapel te Berg en Bosch
→ Aanmelden kan via: www.cordaid.org/aanmelden

Denk met ons mee

Beïnvloeden plannen voor armoedebestrijding uw stemgedrag?

Minister Lilianne Ploumen van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking weet waarover ze het heeft. Ooit was ze zelfs directeur van Cordaid. In het tweede kabinet onder Mark Rutte kreeg ze de lastige taak om de liberale visie (je moet als land zelf ook kunnen profiteren van ontwikkelings-samenwerking) te combineren met het sociaaldemocratische gedachtegoed, dat hulp aan armen of kwetsbaren als op zichzelf staand doel ziet. Daarbij voerde ze een forse bezuiniging door, het budget voor ontwikkelingssamenwerking liep terug van vijf naar vier miljard euro. In één klap krijgt Cordaid van het ministerie van Buitenlandse Zaken nu geen 70 miljoen euro per jaar meer, maar 6,9 miljoen.

In de afgelopen jaren hebben wij ons als organisatie hier op voorbereid. Dankzij de steun van 288.000 trouwe donateurs in Nederland en dankzij diverse institutionele donoren wereldwijd is het jaarbudget van Cordaid gelijk gebleven. Toch is er veel minder flexibiliteit en veel minder geld om snel te kunnen inspelen op crisis-situaties waar ook ter wereld. Ook zijn honderden kleinere projecten gestopt door het beëindigen van het medefinancieringsstelsel. Honderdduizenden mensen en honderden partners van ons zijn verstoken van de duurzame ondersteuning die we jarenlang konden geven. Het nieuwe beleid heeft, zoals Simone Filippini ook betoogt op pagina 10, forse gevolgen voor ons werk en voor de

mensen die onze hulp zo hard nodig hebben. Volgend jaar komen er nieuwe verkiezingen. Heel snel zal dat het overheidsbeleid niet veranderen, maar nieuwe plannen voor ontwikkelingssamenwerking zullen zeker het licht zien. Laat u uw stemgedrag beïnvloeden door wat de partijen van plan zijn met ontwikkelingssamenwerking? En vindt u dat het percentage van het ontwikkelingsbudget dat via maatschappelijke organisaties wordt besteed, zou moeten groeien? Laat het ons weten op www.cordaid.nl/poll.

Tegen de tijd dat de verkiezingen eraan komen, zullen we u schetsen wat de verschillende partijen van plan zijn.

POLL
OP ONZE
WEBSITE

OVER CORDAID

101 jaar ervaring	400 medewerkers wereldwijd	152 miljoen euro omzet (2015)	288.000 donateurs in Nederland
--------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------

ENKELE RESULTATEN

6 miljoen mensen toegang tot gezondheidszorg geboden	1.2 miljoen mensen noodhulp gegeven
220.000 kinderen en studenten toegang gegeven tot onderwijs	440.000 leningen verstrekt aan ondernemers
1.500 initiatieven opgezet gericht op veiligheid en recht in Democratische Republiek Congo	300 vrouwelijke rechters getraind in Afghanistan 200 vrouwen getraind om te werken aan veiligheid in Zuid-Soedan

Cordaid werkt in **22** landen waaronder Nederland

We focussen ons op deze **10** landen: **Democratische Republiek Congo, Centraal-Afrikaanse Republiek, Zuid-Soedan, Burundi, Afghanistan, Ethiopië, Sierra Leone, Irak, Syrië en Zimbabwe.**

Cordaid kiest ervoor juist in de meest kwetsbare gebieden te werken, getroffen door oorlog, conflict en natuurgeweld. Daar maken we het verschil. Met de lokale gemeenschappen werken we aan vertrouwen en veerkracht om mensen zelfredzaam te maken. Naast programma's gericht op noodhulp werken we aan veiligheid en recht, gezondheidszorg, educatie en economische groei.

Onze jarenlange ervaring en ons netwerk maken dat we steeds op innovatieve en impactvolle manieren structurele verandering kunnen creëren.

We streven naar een wereld zonder armoede en uitsluiting en vinden de inspiratie hiervoor in de katholieke waarden van compassie, menselijke waardigheid en solidariteit.

Kom 13 oktober naar het Cordaid event voor Wereldarmoededag in Den Haag

Tip Maak er een gezellig dagje uit van en neem uw zoon/dochter, buur of vriend(in) gratis mee. Zo maken nog meer mensen kennis met het werk van Cordaid.

In oktober is het Wereldarmoededag, dan staan we stil bij het belang van armoedebestrijding. Als donateur van Cordaid draagt u hieraan bij. De 1,2 miljard mensen die in extreme armoede leven, kunnen u niet bedanken. Maar wij wel. Graag nodigen we u op 13 oktober uit voor een 'verrijkende' bijeenkomst over armoede, en een gratis bezoek aan Museon.

Samen helpen we armoede de wereld uit. Op deze dag ontmoeten jong en oud elkaar om stil te staan bij armoede - niet alleen in de wereld, maar ook in eigen land. Zo blikken we vooruit op de Wereldarmoededag die later in oktober plaatsvindt.

Over Museon

Het Museon is een museum voor cultuur en wetenschap dat u inspireert om de wereld te ontdekken en met respect te behandelen. Bezoek de tijdelijke tentoonstelling Illusions - magie of wetenschap?, en ervaar hoe uw eigen zintuigen en hersenen u behoorlijk kunnen misleiden. Het Museon is gevestigd in een bijzonder pand dat ontworpen is in de stijl van architect H.P. Berlage.

Wat kunt u verwachten op deze speciale dag?

- Inhoudelijke sessies over het werk van Cordaid
- Inspirerend armoedebestrijding met tafelgasten uit politiek, religie en cultuur
- Workshop over schenken en nalaten
- Meet & greet met Cordaid-directeur Simone Filippini
- Ontmoetingen met maatschappelijk betrokken scholieren
- Gratis bezoek aan het museum Museon

Meer weten?

Bekijk het programma en meld u en uw introducees gratis aan via Cordaid.org/wereldarmoededag

Datum: 13 oktober

Aanvang: 12.30 uur

Locatie: Museon, Stadhouderslaan 37 in Den Haag

COLOFON

Zin geven is het donateursmagazine van Cordaid. Het blad verschijnt drie keer per jaar en wordt verstuurd aan donateurs van Cordaid, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Memisa, Cordaid Kinderstern en Cordaid Bond zonder Naam.

Adres Cordaid:
Lutherse Burgwal 10,
2512 CB Den Haag

Ibnummer:
NL571NGB000000934

Concept: Maters & Hermsen Journalistiek
Hoofdredactie Cordaid: Sief van der Lans
Tekst: Maters & Hermsen Journalistiek en Cordaid
Vormgeving: Maters & Hermsen Vormgeving
Drukwerk: Printman Made
Lithografie: Mark Boon

ooo
Menselijke
warmte
kent geen
seizoen

De spreuk

Een goede spreuk heeft geen uitleg, stelt Gabi Bron (84). De Leeuwarder kan het weten; hij schrijft al ruim vijftig jaar slogans voor de Bond zonder Naam. 'Honderden! Leuk en zinvol, als je mensen kunt raken met woorden.'

Reclame voor medemenselijkheid, zo noemde de Bond dat vroeger. Dat raakte ook Gabi; het spelen met rijm, alliteratie en dubbele betekenissen schiep hem daarnaast groot genoegen. Hij wil troosten, bemoedigen en mensen tot nadenken stemmen. Een goede spreuk doet dat allemaal: 'Een zinvolle inhoud in een rake, bondige formulering.' Zijn spreuken vliegen inhoudelijk alle

kanten op, al houden ze altijd één overeenkomst; hij blijft oproepen tot medemenselijkheid. Maar, zoals alle Bond zonder Naam-spreuken: 'Doe ermee wat je wilt; iemand de les lezen zal ik nooit doen.' Van al zijn spreuken kwam hij als vanzelf uit bij zijn lijfspreuk: menselijke warmte kent geen seizoen. 'Warmte doet ons goed, maar menselijke warmte straalt hartverwarmend uit. Mensen ontdooien als ze jouw warmte voelen, zo luidt een oude spreuk.' ■

**De Cordaid spreukenkalender 2017 is er.
Op pagina 19 staat hoe u deze kunt bestellen.**